

Smittkällan

Aktuell information från Smittskyddsenheten i Kronoberg – Nr 2/2022

Smittskyddsläkarens årsrapport för Kronobergs län 2021

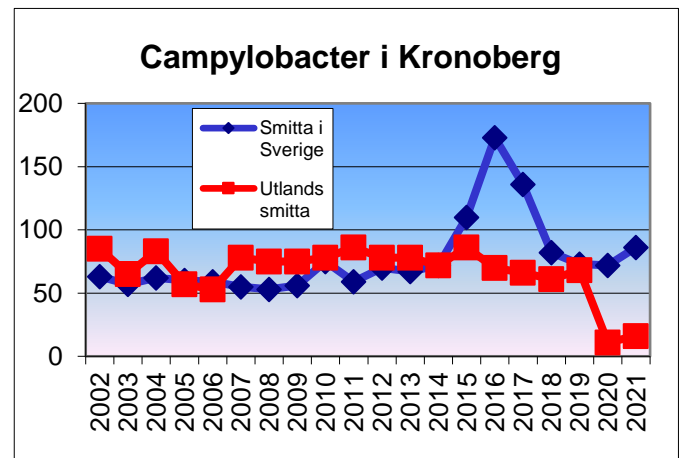
Även 2021 dominerades till stor del av covid-19 och råden och restriktionerna har likväl som under 2020 påverkat förekomsten och spridningen av många andra infektionssjukdomar. Under sommaren och hösten kom en del resor i gång, både inom landet och utomlands, vilket till exempel ledde till att vi under hösten hade fall av hepatit A kopplat till utlandsresa. Under hösten såg vi också en kraftig ökning av antalet RS fall i samhället. Det berodde sannolikt till viss del på de minskade restriktionerna som gällde under denna tid samt att många småbarn inte hade haft RS tidigare under pandemin. På motsvarande sätt såg vi en ökning av influensafallen under december, men när rekommendationerna gällande covid-19 skärpes igen strax före jul minskade influensafallen snabbt. Sedan framåt mars/april i år ökade fallen igen så att det blev två toppar under denna säsong. Läs mer om influensasäsongen nedan.

Nedan följer kommentarer till en del av de anmälningspliktiga sjukdomarna. På sista sidan finns en tabell som ger en överblick över utvecklingen över antalet fall av respektive sjukdom. Covid-19 ingår inte i denna årsrapport.

Campylobacter

Antalet inhemskt smittade har nu återgått till ungefär samma nivåer som förelåg innan utbrottet 2016-2017 som var kopplat till svensk färsk kyckling. De inhemska fallen har inte påverkats av pandemin, men däremot var det fortsatt färre som smittades utomlands än före pandemin. Totalt konstaterades 102 fall i Kronoberg under 2021.

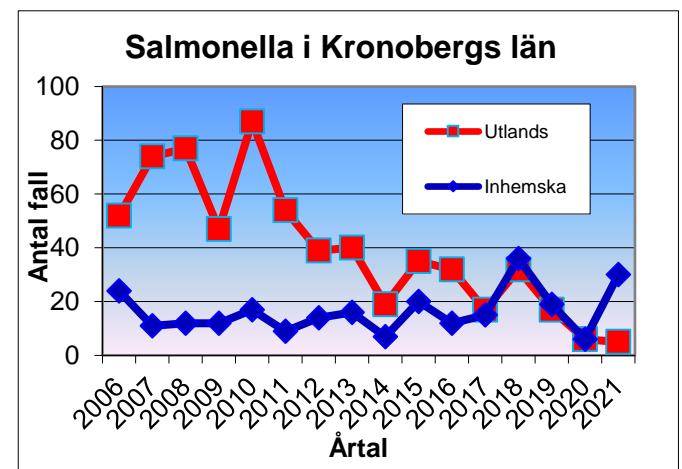
Fortsatt är det viktigt att tänka på köks- och handhygien när man lagar mat, exempelvis hanterar rå kyckling.

Salmonella

Antalet fall i Kronoberg som var smittade i Sverige låg förra året åter på en nivå som sågs före pandemin. Under 2021 rapporterades i Kronoberg 30 fall med smittland Sverige samt fem fall som smittats utomlands.

De fall där man angivit att smittan skett utomlands låg kvar på en lägre nivå än före pandemin. Av de fem utlandssmittade fallen uppgavs alla vara smittade i Europa.

Tyfoidfeber

Inga fall av tyfoidfeber eller paratyfoidfeber anmäldes under 2021.

Shigella

Under 2021 anmäldes fyra fall, samtliga uppgavs vara smittade i Sverige. Alla fall av inhemsk Shigellainfektion smittspåras noga. Två av fallen var i samma hushåll men det fanns inget samband med de andra fallen och någon säker smittkälla kunde inte identifieras.

Echinokockinfektion

Enda fallet som rapporterades under 2021 hade smittats i Syrien för många år sedan.

EHEC

Under 2021 diagnostiserades 13 fall av EHEC i länet, vilket är något färre än åren dessförinnan. Alla fallen var sannolikt smittade i Sverige och det är samma trend som i landet som helhet med allt fler inhemskt smittade. Förutom fall där man misstänker koppling till gårdar och djur så finns EHEC nu också i matkedjan och det vanligaste är enstaka fall där man inte hittar en smittkälla. Alla fall som smittats i Sverige följs upp bland annat med en enkät för att om möjligt hitta samband med exempelvis intag av samma livsmedel.

Giardia lamblia

Av de 10 fall som diagnostiserades 2021 hittades samtliga i samband med utredning av sjukdomssymptom. Vanligtvis upptäcks även fall hos symptomfria i samband med smittspårning och vid hälsoundersökning av asylsökande i förskoleåldern, där screening ingår i hälsoundersökningen. Åtta av de tio fallen bedömdes vara smittade i Sverige.

Cryptosporidium

Cryptosporider är protozoer som främst sprids via vatten. Typiska symtom är vattniga diarréer och buksmärtor. Inkubationstiden ligger normalt kring en vecka och de flesta tillfrisknar spontant inom någon enstaka vecka. I vissa fall kan dock besvären vara långvariga och mer besvärliga.

Under 2021 diagnostiserades 23 fall i Kronoberg och 21 av dessa bedömdes vara smittade i Sverige.

Denguefeber

Inget fall har anmälts 2021.

Entamöba histolytica

Inget fall har anmälts 2021.

Vibrio exklusive kolera

Dessa bakterier kan ge så kallad badsårsfeber, extern otit och tarmbesvär. Bakterierna är vanliga i bräckt vatten (t ex Östersjön) men kan även finnas i sötvatten. Det krävs varma temperaturer under längre tid för att bakterien skall växa till. Under 2021 diagnostiserades två fall i länet och i båda fallen var den kliniska manifestationen extern otit.

Yersinia

Fem fall i Kronoberg under 2021 jämfört med tre under 2020, alla fem smittade i Sverige. I landet ökade antalet fall under 2021 men inga större utbrott rapporterades.

Hepatit A

Under 2021 anmäldes fyra fall av akut hepatit A vilket är lika många som under 2018 respektive 2019. Alla fyra fallen kunde kopplas ihop, antingen via typning och/eller epidemiologiskt samband. Primärfallet var sannolikt smittad i samband med utlandsresa. Mer information finns i Smittkällan nummer 3 2021.

Hepatit B

Under 2021 diagnostiserades 12 fall, nio var smittade innan de kom till Sverige. Ingen akut hepatit B diagnostiserades 2021 utan alla fall bedömdes vara kronisk hepatit B.

Hepatit C

Antalet fall 2021 ökade något jämfört med 2020 men ligger på samma nivå som åren 2015-2019. Av de 17 anmälningarna 2021 har alla utom två angivet Sverige som smittland. Intravenöst missbruk är den dominerande smittvägen hos de inhemska fallen även om det ibland är svårt att veta säkert.

Inga fall av akut hepatit C anmäldes.

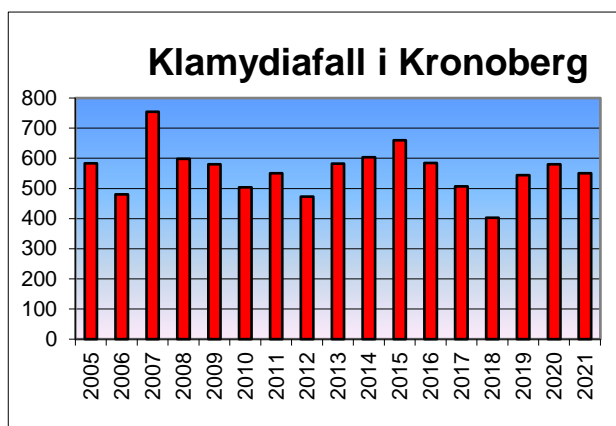

Klamydia

Klamydiafallen minskade något i Kronoberg under 2021 jämfört med 2020. I vårt län hade vi 550 fall 2021 vilket är jämförbart med antalet 2019. I Sverige som helhet blev totalsiffran 2021 cirka 30 170 fall vilket också är en nedgång jämfört med 2020.

Medelåldern för kvinnor är knappt 23 år och för män cirka 24,5 år vilket är ungefär som tidigare år. Andelen kvinnor som testas positivt är 57 %.

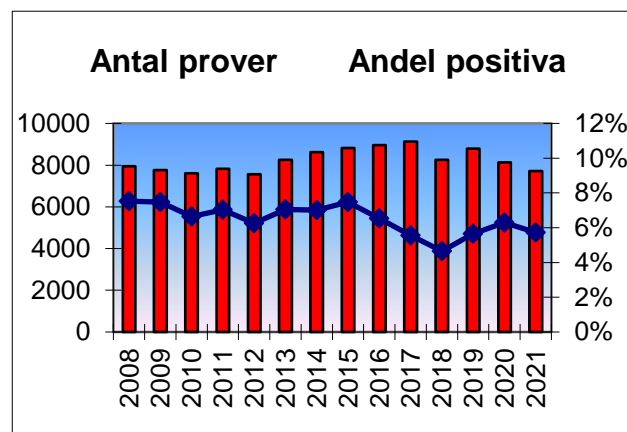
Andelen som upptäckts via smittspårning är cirka 46 % vilket är något lägre andel än 2020 men högre än åren dessförinnan. 95 % av fallen var smittade i Sverige.

Totalt har 7711 klamydiatest analyserats på Mikrobiologen i Växjö under 2021, det är en minskning jämfört 2020. Senaste 3-4 åren ses en tydlig ökning av antalet fall som testas positivt och som analyserats på annat laboratorium, till exempel via nätläkare. Under 2018 analyserades 95% av de positiva fallen på Mikrobiologen i Växjö medan det 2021 gått ner till 79%. Av denna anledning är det bara analyser utförda på Mikrobiologen i Växjö som redovisas i andelen positiva prover från och med 2018. På totalen är det således sannolikt ingen nedgång i antalet provtagna utan troligen en viss ökning senaste åren om man även räknar med analyser som utförs på andra laboratorium.

Egenprovtagningen utgör cirka 40 % vilket är på samma nivå som förra året. Av dessa beställs drygt tre fjärdedelar via 1177.

Staplarna i diagrammet till höger visar antalet klamydiaanalyser som utförs årligen på Mikrobiologen i Växjö (både prov tagna i vården och egentester). Linjen i diagrammet visar på andelen av testerna som är positiva för klamydia.

Syfilis

Två patienter anmäldes 2021, vilket är lika många som 2020.

Gonorré

Under senare år har antalet gonorréfall ökat i Sverige, framför allt i storstadsregionerna. Under 2021 sågs nationellt ungefär lika många fall som 2020. Även i Kronoberg var det lika många fall som anmäldes 2021 som 2020. Av de 13 fallen var alla utom ett smittade i Sverige.

HIV

Under 2021 har två nya patienter anmäls, båda smittade utomlands. Totalt har knappt 100 individer med HIV sin behandlande läkare i Kronoberg.

Pneumokocker med nedsatt känslighet för penicillin

Två fall anmäldes under 2021. En vuxen och ett barn som ej gick på förskola. Odlingarna var tagna i övre luftvägarna/ögonsekret. Alla fall av pneumokocker med nedsatt känslighet för penicillin smittspåras för att hitta kopplingar till bland annat förskola.

Påsjuka

Inga fall anmäldes under 2021. Eftersom parotit är relativt ovanligt rekommenderas utöver serologi även PCR-prov från saliv och urin. Vid fall av parotit är det även viktigt att undersöka om närstående är vaccinerade.

Mässling

Inga fall under 2021 i Kronoberg.

MRSA

MRSA-fallen i Sverige fortsätter att minska något medan vi i Kronoberg hade en liten ökning 2021 då 79 fall anmäldes. Majoriteten av nya fall upptäckts via smittspårning/screening, medan knappt en tredjedel hittas vid utredning av sjukdomssymptom, dvs att patienten har en aktuell infektion orsakad av MRSA. Ungefär två tredjedelar av fallen bedömdes vara smittade i Sverige.

VRE

Vancomycin resistent enterokocker (VRE) förekommer av och till i mindre utbrott på olika håll i landet. På Vårdhygiens hemsida finns information om aktuella utbrott gällande VRE och andra resistent bakterier.

I Kronoberg hade vi endast ett fall 2021.

ESBL och ESBL-carba

Under 2021 anmäldes färre fall nationellt jämfört med 2020, sannolikt delvis också på grund av minskat resande. I Kronoberg var det en marginell ökning av antalet fall, 175 fall under 2021 jämfört med 169 fall 2020.

Man skiljer ut ESBL-carba, dvs de stammar som utvecklats resistens mot karbapenemer. Under 2021 anmäldes tre fall av ESBL-carba i vårt län, samtliga smittade utomlands.

Malaria

Två fall under 2021, smittade i Kamerun respektive Kenya.

Meningokockinfektioner

Ett fall under 2021 i Kronoberg, individen dock inte allvarligt sjuk.

Invasiva Grupp A-streptokocker

Under 2021 sågs en fortsatt nedgång nationellt och i Kronoberg. Detta kan också ha samband med de allmänna råden under pandemin. I vårt län anmäldes endast två fall varav en hade en ”klassisk barnsängsfeber” och den andra individen en hud- och mjukdelsinfektion.

Invasiv infektion av Haemophilus influenzae typ B

Anmälningsplikten finns för att följa upp vaccinationseffekten av HIB-vaccinet som ingår i barnvaccinationsprogrammet sedan 1993. Under 2021 anmäldes fem fall. Fyra patienter var vuxna som inte ingått i vaccinationsprogrammet.

Invasiv pneumokockinfektion

Mellan 2009 fram till sommaren 2018 var det Prevenar som ingick i barnvaccinationsprogrammet i Kronoberg, från och med sommaren 2018 är det Synflorix som ges till barnen.

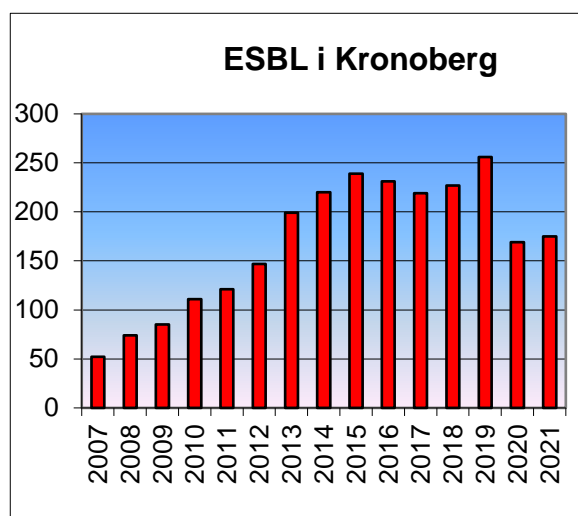
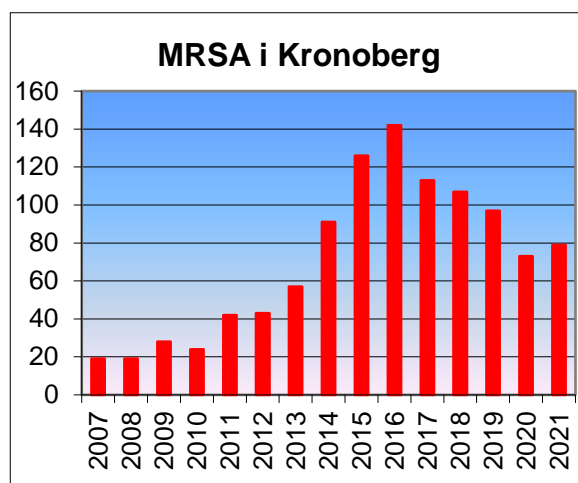
Under 2021 fortsatte fallen att minska i Kronoberg medan det i landet var ungefär lika många fall som 2020. 7 fall anmäldes 2021 i vårt län, alla insjuknade var vuxna.

Legionella

Två fall anmälda under 2021, båda sannolikt smittade i Sverige. Trots omfattande smittspårningar kunde inte någon säker smittkälla fastställas i något av fallen.

Papegojsjuka (Psittacos)

Tre fall anmäldes under 2021, samtliga hade kontakt med fåglar/fågelbord vilket är den vanligaste smittkällan.

Kikhosta

I Sverige var det endast 11 fall totalt av kikhosta 2021, i Kronoberg hade vi inga fall alls. Tänk på diagnosen vid hosta och/eller apné hos små barn samt vid långvarig hosta hos vuxna om det finns spädbarn i omgivningen. Likaså hos gravida i sista trimestern. Även om vaccinationen ger ett bra skydd så kan man insjukna trots att man är vaccinerad.

TBE

I Sverige insjuknade fler fall under 2021 än tidigare. Totalt konstaterades 533 fall i landet vilket nästan är dubbelt så många som 2020. Fortfarande är det flest fall i Stockholms skärgård samt omkring de stora insjöarna men TBE-smitta finns numera i stora delar av landet. Västra Götaland såg en tydlig uppgång 2021. I Kronoberg har vi de senaste 5-10 åren i genomsnitt haft två till tre fall varje år som är smittade i länet. Under 2021 anmäldes tre fall som sannolikt var smittade i länet. I Kronoberg har det tidigare inte funnits några områden med ökad risk för att smittas med TBE men nu börjar två områden utmärka sig lite i sammanställningarna. Det är dels Rottne med omnejd och dels Norrhult med omnejd, se mer information på vår [hemsida](#). Vistas man i områden utan ökad risk men är mycket ute i skog och mark så kan man överväga att vaccinera sig.

Listeria

Under 2021 anmäldes fem fall av listeria, samtliga var positiva i blododlingar. Fyra av fallen kunde kopplas till samma misstänkta smittkälla, egenrimmad lax. Med hjälp av Folkhälsomyndigheten kunde smittkällan sannolikt bekräftas då man i Belgien odlade fram samma typ av listeriabakterie från just lax från samma parti.

Den femte personen var också sannolikt smittad i Sverige men i det fallet kunde ingen säker smittkälla påvisas.

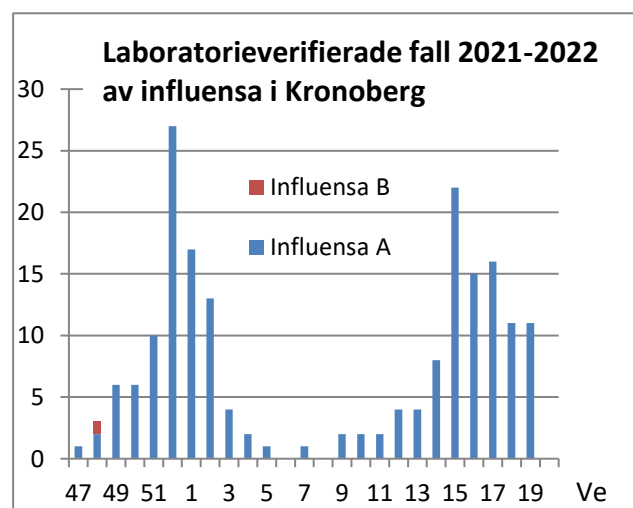
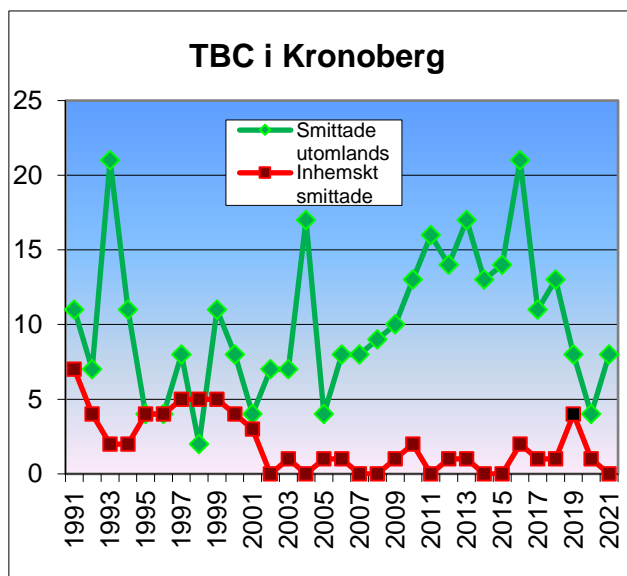
Tuberkulos

Under 2021 anmäldes åtta fall, alla sannolikt smittade utomlands. Fyra av fallen smittade i Afrika, tre sannolikt i Asien och en i Sydamerika. I fyra av fallen diagnostiserades infektionen i luftvägarna och de har således varit smittsamma. Körteltuberkulos hittades hos två patienter medan i ett fall satt infektionen i skelettet och i ett fall i magtarmkanalen.

Influensa 2021-2022

Influensasäsongen har dominerats av influensa A och då framför allt H3N2. Den senare toppen nu under våren beror sannolikt på att vaccinationseffekten avtagit och att överensstämmelsen mellan vaccinstammen och den cirkulerande H3N2 stammen inte varit helt optimal. Tidvis har det varit fler influensapatienter inlagda än covid-19 patienter men sett över säsongen har belastningen på sjukvården varit högst måttlig. De fall som redovisas i tabellen på sista sidan sker årsvis och inte per säsong.

Christian Blomkvist
Smittskyddsläkare i Kronoberg

Kontakt

Smittskyddsläkare: Christian Blomkvist
Bitr. smittskyddsläkare: Hampus Hjorton
Smittskyddssköterska: Charlotte Svensson
Smittskyddssköterska: Jennifer Fältbacke

Tel: 0470-58 82 78 Fax: 0470-58 71 59

E-post: smittskyddet@kronoberg.se

Antalet anmälda fall i Kronoberg per år uppdelat på diagnos

Diagnos	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Allmänfarliga sjukdomar					Exkl. covid-19	Exkl. covid-19
Campylobacter	246	202	143	141	83	102
Difteri		0	0	0	0	0
EHEC	15	17	25	16	16	13
Giardia lamblia	25	22	22	12	12	10
Gonorré	5	16	11	15	13	13
Hepatit A	3	0	4	4	0	4
Hepatit B	46	23	20	9	11	12
Hepatit C	18	19	18	18	11	17
Hepatit D		0	3	0	1	0
Hepatit E	2	0	0	1	0	0
HIV	5	3	8	4	4	2
HTLV VII infektion		0	0	1	0	0
Klamydia	585	507	403	544	580	550
Kolera		0	0	0	0	0
MRSA (anm.pliktig 2000)	142	113	107	97	73	79
Mjältbrand		0	0	0	0	0
Paratyfoidfeber		0	1	0	0	0
Pest		0	0	0	0	0
Pneumokock med nedsatt Pc känslighet	2	3	1	0	5	2
Rabies		0	0	0	0	0
Salmonellainfektion	44	32	68	36	12	35
därav inhemska	11	15	36	19	6	30
Shigellainfektion	1	4	4	5	1	4
Syfilis	1	1	1	1	2	2
Tuberkulos	23	12	14	12	5	8
Tyfoidfeber	1	0	1	2	1	0
Virala haemorragisk feber exkl dengue sorbf.		0	0	0	0	0
Anmälningspliktiga sjukdomar						
Atypiska mycobacterier	7	12	7	8	6	10
Botulism		0	0	0	0	0
Brucellos		0	0	0	0	1
Cryptosporidium	14	14	6	21	28	23
Denguefeber	4	1	2	2	0	0
Echinokockinfektion	1	0	1	1	1	1
Entamoeba histolytica	1	0	0	0	0	0
ESBL producerande enterobacteriaceae	231	219	227	256	169	175
ESBL CARBA	1	1	2	3	2	3
Influensa	194	197	339	216	161	49
Invasiva Grupp A streptokocker	10	10	19	13	6	2
Invasiv haemophilus inf	3	3	6	6	6	5
Harpest (tularemi)		0	0	0	0	0
Kikhosta	3	4	18	11	5	0
Legionellainfektion	1	0	1	2	1	2
Leptospirainfektion		0	0	0	0	0
Listeriainfektion	1	2	3	1	1	5
Malaria	1	0	2	7	1	2
Invasiv meningokockinfektion	1	1	1	0	1	1
Mässling		2	1	0	0	0
Papegojsjuka	0	5	1	1	3	3
Invasiv pneumokockinfektion	24	25	38	37	15	7
Pässjuka		1	0	0	0	0
Q-feber		0	0	0	0	0
Röda hund		0	0	0	0	0
TBE	2	3	6	3	1	3
Trikinos		0	0	0	0	0
VRE	1	7	2	0	1	1
Vibrio exkl kolera	2	0	8	1	2	2
Viral meningoencephalit	1	7	15	11	2	10
Yersiniainfektion	10	5	15	15	3	5
Summa	1677	1493	1574	1533	1245	1163